nosti z důvodu nehody) zůstati na ulici státi — je zřejmě výronem úvah, že, není-li potah u vozidla, není tu možnost odstraniti kdykoliv a v krátké době vozidlo z místa, kde se stalo překážkou dopravy, a nemá proto platnost pro silostroje. S onou námitkou a s příslušnými vývody stížnosti jest souhlasiti i potud, že, kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškozování (ohrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem na trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák.) — z p r a v i d l a počítati s tím, neboli nemusí z p r a v i d l a pojmouti v okruh svých úvah, že stav věci, který svým jednáním vytvořil, může nabýti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nedbalého jednání jiné osoby. Jen výjimkou jest počítati s touto možností, jsou-li tu zvláštní okolnosti pachatelem poznané neb alespoň poznatelné, jež poukazují k tomu, že se v dotčeném směru nedostává jednotlivé osobě nebo skupině osob, jež mohou přijíti v úvahu, náležité opatrnosti nebo dokonce dobré vůle. To má asi na zřeteli též napadený rozsudek, jenž uvádí, že stěžovatel právě jako šofér musil s tím počítati, že při bohužel tak velice rozšířené a nespočetné bezohlednosti mnohých řidičů silostrojů některý neopatrný šofér i tímto tak úzkým prostorem bezohledně bude chtíti projeti. Než povinnost k tak širokým úvahám o možných následcích jednání stihne — jak právě dovozeno — stěžovatele jen, znal-li nebo mohl-li znáti rozsudkem předpokládanou bezohlednost šoférů. To není rozsudkem zjištěno, najmě to není zjištěno slovy »jako šofér«, která spíše svědčí tomu, že rozsudek žádá povšechně na příslušnících dotčené živnosti zvýšenou míru dbalosti a obezřetnosti (viz předchozí slova rozsudku »opatrnost, již jako řídič silostroje, dokud jej neodvezl do garáže, stále vynaložiti musí«), nehledíc k tomu, že rozsudek ani neuvádí, oč opírá onen svůj objektivní předpoklad. Nedostatek zjištění, že stěžovatel věděl aneb alespoň mohl věděti o zvláštních okolnostech, zavazujících k většímu rozsahu úvah o možnosti nebezpečí než obvykle stačí, je tím vážnější, že rozsudek ani nezjišťuje, že stěžovatel věděl o silné frekvenci na silnici (objektivně zjištěné), a že věděl nejen, že (což zjištěno) volný pruh silnice je příliš malý pro bezpečný průjezd, nýbrž i, že přes to není tak malý, nebo je třeba dosti široký, by třeba sváděl k pokusu, zda se podaří jím projeti. Při vylíčeném nedostatku skutkových zjištění není zákonný znak nedbalosti stěžovatelovy opodstatněn v rozsahu, v němž bylo a jest toho třeba při správném výkladu zákona, takže je rozsudek stižen zmatkem § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Proto bylo a to, ano jde o neúplnost skutkových zjištění, vyžadující opětné hlavní přelíčení v prvé stolici, ihned v zasedání neveřejném za předpokladu § 5 zákona čís. 3/1878 stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo. Opětné projednání a rozhodnutí bylo přikázati příslušnému okresnímu soudu, ano jde v souzeném skutku jen o přestupek, jak již obžaloba uplatňovala.

Čís. 4368.

Přičítatelnost výsledku jako kausálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatelovu je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních též momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí

býti příčinou výsledku to jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adaequátní výsledek; při jednání nebo opomenutí nedbalém musí pak jednající míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestně-právně relevantní.

Teprve při jednání neb opomenutí pachatele takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli, po případě vědomí nebo možnosti vědomí pachatelova o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší kausalitu, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele.

Jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob súčastněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti, — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti.

Pro tento úsudek jest vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatelova začíná nebezpečí pro chráněné statky.

(Rozh. ze dne 6. února 1932, Zm II 212/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 18. prosince 1930, pokud jim byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a nelze upříti oprávnění v námitce, kterou z celého jejího obsahu lze jediné považovati za provedenou podle zákona — neboť v ostatním obsahu, jmenovitě ve výtce domnělého vnitřního rozporu jde ponejvíce o nepřípustné hodnocení výsledků řízení se zřetelem na tvrzenou vinu obžalovaných bratří S-ů. Ona oprávněná výtka záleží ve stěžovatelově poukazu na posudek soudních znalců, kteří shledali, že ke zřícení se vytahovadla došlo následkem vnitřní vadnosti hmoty, takže vytahovadlo následkem prasknutí nohy se vytrhlo se skob a zřítilo se do prohlubně. Nalézací soud totiž přihlížel ke znaleckému posudku jen v tom bodu, kde se znalci vyjádřili o tom, zda práce na dostavbě turbiny spadaly do oboru stavebních živností; vypořádal se i s názorem znalců, zda na vedení prací těch stačil přední dělník; považoval však za nerozhodné řešiti otázku, co bylo vlastní příčinou zřícení se »jeřábu«, maje za to, že obžalovaného Františka M-a nemůže ospra-

vedlniti ani to, že zřícení jeřábu bylo snad zaviněno jen náhodou buď následkem skryté vady materiálu nebo následkem náhlé ničivé síly (na příklad následkem náhlého usmeknutí se kamene), jíž nikterak nebylo lze čeliti. Naproti tomu soudní znalci stavitel Hynek K. a inž. Emil F. shledávají příčinu zřícení se zdvihadla právě v těchto okolnostech, zdůrazňujíce, že se zřícení stalo docela neodvisle od montáže, zabezpečení a únosnosti zdvihadla, a že bylo zcela nezávislé na jeho obsluze a na dozoru, neboť podle jejich posudku, — který v těchto bodech plně spadá do oboru jejich znalecké působnosti, poněvadž jde o posouzení otázek ryze technických — byly montáž a zabezpečení zdvihadla více než dostatečné a úplně odborně provedeny, obsluha zdvihadla byla bezvadná, taktéž únosnost zdvihadla nebyla nikterak překročena, nýbrž naopak váha kamenů, které byly vytahovány, byla v poměru únosnosti zdvihadla daleko pod normálem, a příčina zřícení se zdvihadla nebyla ve vzájemné příčinné souvislosti s vykonávaným dozorem, nýbrž naopak zřícení se zdvihadla stalo se z příčin, které neměly s dozorem nic společného. Nalézací soud, jak již uvedeno, nepřihlédl k tomuto posudku; nedostačující způsob, jímž se zřejmě chtěl vypořádati s podstatou tohoto znaleckého posudku vyplynul z nesprávného právního názoru o příčinné spojitosti jednání obžalovaného Františka M-a se smrtelným úrazem dvou dělníků při zdvihadle. Nalézacímu soudu stačilo k předpokladu příčinné spojitosti zjištění, že se František M. nepostaral o stavební dozor úředně oprávněného odborníka, jímž by byl, jak nalézací soud zřejmě usuzuje, stavitel Karel B.; poněvadž pak podle prohlášení Karla B. nebylo by pod jeho stavebním dozorem vůbec došlo k postavení zdvihadla, usoudil nalézací soud, že by nebylo došlo ani k použití zdvihadla a následkem toho ani k smrtelnému zranění dvou dělníků. Vidí tedy v tom, že se se zdvihadlem podle zařízení M-ova vůbec pracovalo, jednu z několika podmínek výsledku, a pokládá ji ve smyslu předpisu § 134 tr. zák. za dostatečnou k předpokladu příčinné spojitosti.

Tento široký výklad předpisu § 134 tr. zák., platného ovšem důsledkem postupné citace v §§ 335 a 152 tr. zák. i pro trestné činy podle § 335 tr. zák., je právně mylný. Přičítatelnost výsledku jako kausálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatelovu je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních i momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí býti příčinou vysledku jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adaequátní výsledek — »kdo v úmyslu člověka usmrtiti takovým způsobem jedná, že z t o h o vzejde smrt téhož nebo jiného člověka«; při jednání neb opomenutí nedbalém musí jednající míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestněprávně relevantní. Teprve při jednání neb opomenutí pachatelovu takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle dalšího ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli po případě vědomí nebo možnosti vědomí pachatelova o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší příčinnost, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele. Jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob

súčastněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti. Pro tento úsudek je ovšem vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatelova začíná nebezpečí pro chráněné statky; tak na př. při práci strojem, jízdě automobilem a pod. nelze považovati za příčinu ve smyslu trestního práva již to, že se strojem pracuje, automobilem jezdí a pod., nýbrž teprve, děje-li se tak způsobem nebo za okolností takových, jimiž jest bezpečnost lidského života nebo jiných chráněných statků ohrožena.

Nalézací soud to vystihl správně, řeše otázky, zda lze obžalovaného Františka M-a volati k trestní zodpovědnosti již proto, že odborné stavitelské práce nebyly prováděny odborníkem; správně tu odmítá příčinnou souvislost poukazem k tomu, že jest zkoumati, zda si obžalovaný M. vedl při tom odborně a s povinnou opatrností. Při tomto dalším zkoumání se však již omezil, jak již bylo vytčeno, na zjištění příčiny smrtelného úrazu dvou dělníků vlastně jen v tom, že zdvihadla k určité práci vůbec bylo použito, ačkoliv při převzetí práce určitým odborníkem — stavitelem B. — by jím takto vůbec nebylo pracováno. Jestliže však sám svědek Karel B. udal zcela jiný důvod, proč by zdvihadla k vytahování kamenů nebyl použil, než nebezpečí z toho pro bezpečnost dělníků hrozící, a jestliže dále podle znaleckého posudku příčinou zřícení se zdvihadla nebylo ani jeho postavení ani jeho použití k této práci, aniž nedostatek odborného dozoru, ba naopak bylo podle tohoto posudku při provádění prací učiněno vše a nebylo nic opomenuto, čeho bylo třeba k ochraně dělníků při pracích se zdvihadlem a zvláštně též při pracích spojených s vytahováním kamenů, je zřejmo, že nelze tento pro řešení technických otázek v první řadě směrodatný posudek přejíti při zjišťování příčiny, v níž bylo při práci zdvihadlem, prováděné jinak bez nebezpečí pro dělnictvo, skryto nebezpečí pro bezpečnost lidského života, pro které ve smyslu hořejších vývodů práce zdvihadlem mohla by býti považována za příčinu, z níž trestně-právně relevantní výsledek nastal. Shledati ji nelze bez dalšího již v práci zdvihadlem bez odborného dozoru, nýbrž je přihlédnouti k oněm údajům znalců a zjistiti, zda a pokud nelze vzíti za prokázánu příčinu zřícení se zdvihadla v tom, jak ji alternativně udávají znalci, totiž buď v působení náhlé, nepředvídané a takřka nevypočitatelné síly nebo vnitřní vadě materiálu. Po případném objektivním zjištění této příčiny bude dále zkoumati, pokud obžalovaný se zřetelem k této příčině opomenul něco v tom směru, že k nebezpečnému použití došlo, ač takovou nebezpečnou povahu zdvihadla nebo jeho použití mohl seznati. Ve výtce, že soud nepřihlédl ku znaleckému posudku, je tudíž právem věcně uplatněn zmatek neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., pro který bylo zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a vyhověti v tom smyslu, jak podle § 288 čís. 1 tr. ř. v rozsudkovém výroku je vyřčeno.